

ਸਿਵਲ ਹਵਾਲਾ

ਫਾਲਸਾ ਅਤੇ ਬਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਰਾਇਣ, ਜੇ.ਜੇ.

ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਦਿੱਲੀ, ਅਜਮੇਰ, ਰਾਜਸਥਾਨ, ਅਤੇ ਮੱਧ ਭਾਰਤ, ਦਿੱਲੀ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਮੈਸਰਜ਼ ਚੂਨੀ ਲਾਲ ਮੋਗਾ ਰਾਮ, ਦਿੱਲੀ, - ਜਵਾਬਦੇਹ।

(ਆਈ.ਟੀ. ਕੇਸ) 1955 ਦਾ ਸਿਵਲ ਹਵਾਲਾ ਨੰਬਰ 13.

1957

ਭਾਰਤੀ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਐਕਟ (1922 ਦਾ XI)-ਸੈਕਸ਼ਨ 10(1),

14(2) ਅਤੇ 24(1),— ਬਰਤਾਨਵੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ — ਘਾਟਾ ਜਨਵਰੀ .. 23rd

1138 ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼, | ਵੇਲ. ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਖਰਚ ਹੋਇਆ x— ਨੁਕਸਾਨ

ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ।

ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਟੈਕਸ ਐਕਟ (1940 ਦਾ XV) ~ ਸੈਕਸ਼ਨ 5—ਪ੍ਰੋ ਵੀਸੇ III
— ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਜਾਂ ਭਾਗ ਬੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ—ਕੀ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ
ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਟੈਕਸਯੋਗ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ
ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਲਾਭ
ਟੈਕਸ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ
ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ 'ਤੇ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਕਾਰੋਬਾਰ
ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10(1) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ
ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 14(2)(c) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ
ਗਏ ਸੈਕਸ਼ਨ 24(1) ਪ੍ਰੋਵੀਸੋ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਉਪਬੰਧ
ਦੁਆਰਾ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਆਮਦਨ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਤੋਂ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਟੈਕਸ ਐਕਟ
ਦੀ ਥੋੜੀ ਵੱਖਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ-ਟੈਕਸ ਅਤੇ
ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਵਾਲੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਚਕਾਰ ਕਦੇ ਵੀ
ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੇ ਟੈਕਸ ਲਈ, ਭਾਰਤੀ
ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਮਾਏ ਗਏ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ
ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਜੇਕਰ ਵਪਾਰਕ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਦੇ ਟੈਕਸ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਟੈਕਸਯੋਗ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੀ ਹੋਈ ਸੀ।

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਦਿੱਲੀ ਬਨਾਮ ਗੱਜਾ ਨੰਦ ਗੋਬਿੰਦ ਰਾਮ (1),
ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੰਜਾਬ ਬਨਾਮ ਹੀਰਾ ਮਲ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ (2),
ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੰਜਾਬ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ (3), ਕਰਮ ਚੰਦ
ਪ੍ਰੇਮ ਚੰਦ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ- ਟੈਕਸ, ਬੰਬੇ ਨਾਰਥ, ਆਦਿ
(4), ਮਿਸ਼ਰੀ ਮਲ ਗੁਲਾਬ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (5) 'ਤੇ
ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਏ.ਐਨ. ਕਿਰਪਾਲ , ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ।

ਕੇਆਰ ਬਜਾਜ, ਪਰਦਮਨ ਲਾਲ ਅਤੇ ਜੇਐਲ ਭਾਟੀਆ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

-
- (1) 28 ਆਈ.ਟੀ 499.
 - (2) 24 ਆਈ.ਟੀ 199.
 - (3) 28 ਆਈ.ਟੀ 117.
 - (4) 30 ਆਈ.ਟੀ 849
 - (5) 18 ਆਈ.ਟੀ 75.

ਫਲਸ਼ੇ , ਜੇ.—ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਮਾਈ ਲਾਰਡ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 66(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦੇ ਸਵਾਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੇਜੇ:-

- “(1) ਕੀ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਧਾਰਾ 10(1) ਜਾਂ 24(1) ਧਾਰਾ 14(2) (ਸੀ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੈ?
 (2) ਕੀ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਰੁਪਏ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ । 22,981 ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਟੈਕਸ ਲਈ ਚਾਰਜਯੋਗ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ ?

ਰੈਸਪੋਂਡੈਂਟ ਫਰਮ ਮੇਸਰਸ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਚੂਨੀ ਲਾਲ-ਮੋਗਾ ਰਾਮ ਸਾਲ, 1946-47 ਲਈ ਆਮਦਨ-ਕਰ, ਅਤੇ 6 ਫਰਵਰੀ, 1946 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਵਾਧੂ ਲਾਭ-ਟੈਕਸ ਲਈ । ਮੁਲਾਂਕਣ ਫਰਮ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੱਟੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ. ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਰਾਫਾ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਫਾਰਵਰਡ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪਟਿਆਲਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਖੇ ਫਰਮਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਲੈਣ-ਦੇਣ 'ਤੇ, ਰੁਪਏ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । 6,366 ਅਤੇ ਰੁ . 16,615 ਖਰਚੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 (2) (ਸੀ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਉਦੋਂ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ, ਕਿਸੇ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਲਾਭ ਹੋਵੇਗਾ? ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੀ ਟੈਕਸਯੋਗ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇੱਕ ਮੂਲ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ 'ਤੇ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ? ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 13(2)(ਸੀ) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 24(1) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸਯੋਗ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਕਿਸੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵਾਰੰਟ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਕਿਸੇ Y ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਟੈਕਸ ਮਿਸ਼ਨਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਅਤੇ ਡੈਮਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ

ਨਹੀਂ ਧਾਰਾ 14 ਪੀ ਧਾਰਾ 24(1) ਡੀ- ਰਾਜਸਥਾਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਫਰਮ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮੱਧ ਨੂੰ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ . ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਏਪੀ - ਭਾਰਤ, ਦਿੱਲੀ ਪੀਲ ਨੂੰ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਘਾਟੇ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਟੈਕਸਯੋਗ ਆਮਦਨ ਤੋਂ।

M/s ਚੂਨੀ ਲਾਲ-ਮੋਗਾ ਜਦੋਂ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ ਰਾਮ, ਦਿੱਲੀ gg ^) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਫਲਸ਼ੈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜੇ. ਨੇ ਇਹ ਨੁਕਤਾ ਤਾਂ ਉਠਾਇਆ ਹੀ, ਪਰ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਵੀ ਉਠਾਇਆ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਕਦੇ ਵੀ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ, ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ, ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ। ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਹੋਈ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਹ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਮਾਮਲਾ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਪਰ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਦੂਜੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਫਰੇਮਿੰਗ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਨੁਕਤਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜੇ ਹੁਣ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਉੱਤੇ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਉਸ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਅੱਲਾ ਬੁਰੀ ਅਦਾਲਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਾਡੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਮੇਰੇ ਮਾਲਕ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਤਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲਾ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਦਿੱਲੀ ਬਨਾਮ ਗੱਜਾ ਵਿਖੇ ਹੈ। ਨੰਦ-ਗੋਬਿੰਦ ਰਾਮ (1), ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੰਜਾਬ

1141

PUNJAB SERIES

[VOL. X

ਬਨਾਮ ਹੀਰਾ ਮਲ- ਨਰਾਇਣ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ
ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ।

ਵਿੱਚ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੰਜਾਬ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ^{miss j oneer of} (1). ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਪੂਰ ^{i n coir.3-ਟੈਕਸ ਜੇ. ਅਤੇ ਮੈਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਅਜਮੇਰ.} ਮਿਸਰੀ ਮਲ-ਗੁਲਾਬਚੰਦ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਬਨਾਮ) ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਅਸਹਿਮਤ ਸੀ। 2). ਪਹਿਲੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨੁਕਸਾਨ ਸੈਕੰਡ ^{ਮੈਸਰਜ਼} ਚੁੰਨੀ ^{ਦੇ} ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 10 (1) ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਰਾਮ ਲਾਲ-ਮੋਗਾ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਰਾਮ, ਦਿੱਲੀ

ਦੂਸਰਾ ਸਵਾਲ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੁਸ਼ਕਲ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਫਲਸ਼ੋ, ਜੇ. ਕਲਟ ਪੁਆਇੰਟ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ 1940 ਦੇ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਐਕਟ (ਹੁਣ ਬੰਦ) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸਮਾਨ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਹੈ-

“ਇਹ ਐਕਟ ਹਰ ਉਸ ਕਾਰੋਬਾਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦੇ ਚਾਰਜਯੋਗ ਲੇਖਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਉਪ-ਧਾਰਾ (i) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ii) ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (i) ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਲਈ ਚਾਰਜਯੋਗ ਹੈ। b) ਇੰਡੀਅਨ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1922 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਜਾਂ ਉਸ ਉਪ ਧਾਰਾ ਦੀ ਧਾਰਾ (c) ਦੀ;

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰੋਬਾਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸਦਾ ਪੂਰਾ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਕੱਠਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸੀ ਹੈ ਪਰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਵਾਸੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੈ;

ਬਸ਼ਰਤ ਅੱਗੇ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੰਨਾ ਨਿਵਾਸੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ

ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

- (1) 28 I.T.J.T.H7~
- (2) 13 ITR 75.

The Com-
missioner of
Income-tax,
Delhi, Ajmer,
Rajasthan ana
Madhya
Bharat, Delhi
y,
M/s. Chuni
Lal-Monga
Ram., Delhi

Falshaw, J.

ਇੰਡੀਅਨ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1922, ਇਸ ਤ੍ਰਾਂ ਇਕੱਠਾ ਹੋਣ ਜਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਲਈ, ਤਾਂ ਸਿਵਾਏ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਹੈ ਜੋ ਨਿਵਾਸੀ ਹੈ ਪਰ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਵਾਸੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੈ, ਇਹ ਐਕਟ ਸਿਰਫ ਉਸ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਾਰੋਬਾਰ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸਾਰੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ:

ਬਸ਼ਰਤ ਅੱਗੇ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰੋਬਾਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਕਿਸੇ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਮੁਨਾਫ਼ਾ 'ਇਕੱਠਾ ਜਾਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ, ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਕਿਸੇ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। , ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਦੂਜਾ ਹਿੱਸਾ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸਾਰੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।"

ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਰਿਲਾਇੰਸ ਇਹਨਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਤੀਜੇ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ, ਕਿਸੇ ਮੂਲ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਾ ਤਾਂ ਲਾਭ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਨਿਯਮ ਜਿਸ ਨੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਂ ਘੱਟ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਲੈ ਲਈ ਹੈ, ਵਪਾਰਕ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1947 ਦਾ 21, ਸੈਕਸ਼ਨ 5, ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਨਾਲ ਘੱਟ ਸਮਾਨ-ਸ਼ਰਤਾਂ, ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ

ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ-

ਬਸ਼ਰਤੇ ਅੱਗੇ, ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਮਦਨ, ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਜਾਂ ਵਪਾਰ #8
ਦੇ ਲਾਭਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਭਾਗ ਬੀ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ - ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹੀ
ਆਮਦਨ, ਮੁਨਾਫ਼ੇ, ਜਾਂ ਲਾਭ ^{ਦਿੱਲੀ ਅਜਮੇਰ} ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਮੰਨੇ
ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਰੀਮਿਸ਼ਨਰ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ
ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਹੈ ਅਤੇ ਟੈਕਸਯੋਗ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੱਧ
ਚਾਰਜਯੋਗ ਲੇਖਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ, ਜਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣ- ਭਾਰਤ, ਦਿੱਲੀ ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ
42 ਦੇ ਅਧੀਨ ਯੋਗ ਹਨ।

v -

M/s ਚੂਨੀ

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਪੁਰਾਣੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ p^{j} ਨਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ ਘਾਟੇ ਦਾ
ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਮੈਨੂੰ _____ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ
ਸਿਰਫ ਅਸਲ ਫਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਫਾਲਸ਼ੋ ਜੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਕਸੈਸ ਪ੍ਰੋਫਿਟਸ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ
ਵਪਾਰ 'ਤੇ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ
ਸੀ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ, ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ
ਨੂੰ ਉੱਥੇ ਹੀ ਰਹਿਣ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆਇਆ
ਗਿਆ ਸੀ, ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਵੀਸ਼ੇ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ
ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14(2) (ਸੀ), ਤਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਭਾਗ ਬੀ ਰਾਜ
ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਨੂੰ ਟੈਕਸਯੋਗ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ,
ਜੇਕਰ ਉੱਥੇ ਕਿਸੇ ਚਾਰਜਯੋਗ ਲੇਖਾ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਲਿਆਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਜੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉੱਥੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ
ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਛੂੰਹਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਜਾਂ ਭਾਗ ਬੀ ਰਾਜ
ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਟੈਕਸਯੋਗ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ
ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਇਸ ਲਈ ਅਖੌਤੀ ਟੈਕਸਯੋਗ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ

ਹੈ।

ਕਰਮਚੰਦ - ਪ੍ਰੇਮਚੰਦ, ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਬੰਬੇ ਉੱਤਰੀ, ਆਦਿ, (1), ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉੱਠਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਚਾਗਲਾ, ਸੀਜੇ, ਅਤੇ ਤੇਂਡੋਲਕਰ, ਜੇ., ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(1) 30 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 849.

Com- ਕਿ ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ^{ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1947 ਦੇ} ਤੀਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ foSZta 0110 ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਲੀ, * ਅਜਮੇਰ , ਇੱਕ ਭਾਗ ਬੀ ਰਾਜ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਡੀ. ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੱਧ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸਯੋਗ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ^{ਬੰਦ ਕਰੇ} , ਭਾਵੇਂ ਆਮਦਨ, ਲਾਭ ਭਾਰਤ, ਦਿੱਲੀ ਜਾਂ M/s. Chuni ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣਯੋਗ Lal-Monga ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਟੈਕਸਯੋਗ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ Ram, Delhi ਜਾਂਦੇ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੇ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਇਸ Falshaw, ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 14(2) ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ 'ਤੇ ਬੰਬਈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਤਰਜ਼ 'ਤੇ ਹੋਇਆ ਹੈ। (c)

ਇੰਝ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ, ਆਮਦਨ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਤੋਂ ਥੋੜੀ ਵੱਖਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਆਮਦਨ ਕਰ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਵਾਲੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨਾ , ਅਤੇ M/s. Chuni ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਰਵ ਵਿਆਪਕ ਅਭਿਆਸ ^{Lal-Monga Ram, Delhi} ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ^{Falshaw,} ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਾਧੂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਉਸੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਟੈਕਸਯੋਗ ਆਮਦਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਤੀਜੇ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਣ। ਤਸੱਲੀ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੇ , ਚਾਗਲਾ , ਸੀ.ਜੇ., ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਦੱਸੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਆਉਣ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ

ਇੱਕ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਵਪਾਰਕ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੀਜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਬਦਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ - ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਿਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਇਹ ਨੁਕਤਾ ਇਹੀ ਵਿਚਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਦਬਾਇਆ ਸਾਬਕਾ ^{The Com 1^} ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ ^{onXtax} ਜਦੋਂ ਕਿ ^{ਦਿੱਲੀ} ਵਿੱਚ ਕਮਾਏ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਲਈ) ਅਜਮੇਰਾ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਰਾਜਸਥਾਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ, ਅਜਿਹੇ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਮੱਧ ਵਪਾਰ - ^{ਭਾਰਤ} > ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਟੈਕਸਯੋਗ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਘਾਟੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਆਮਦਨੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਸਨ। ਰਾਜ ਜਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼-ਭਾਰਤ ਸੀ।

ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਨਾਲ, ਕਿ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਨੁਕਸਾਨ ਕਿਸੇ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਉਹ ਥਾਂ ਹੀ ਜਿੱਥੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਦੂਜੇ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਟੈਲੀਫੋਨ ਜਾਂ ਡਾਕ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਫਰਮ ਦਾ ਕਿਸੇ ਮੂਲ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਏਜੰਟ ਜਾਂ ਸ਼ਾਖਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ,

ਭਾਵੇਂ ਲਾਭ ਜਾਂ ਘਾਟੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਫਰਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵੀ, ਮੁਨਾਫਾ ਇਕੱਠਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਉਸ ਥਾਂ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਭੁਗਤਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਜਿੱਥੋਂ ਉਹ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਫਰਮ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ। ਇਹ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਫਰਮ ਦਾ ਕੇਸ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੈਂ ਅਤੇ ਮਾਈ ਲਾਰਡ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨ -ਟੈਕਸ, ਦਿੱਲੀ ਬਨਾਮ ਗੱਜਾ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ। ਨੰਦ-ਗੋਬਿੰਦ ਰਾਮ (1), ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 (2) (ਸੀ) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਦੂਜੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਵਿਚ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸੈਸਸੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਵਕੀਲ ਦੀ ਫੀਸ ਰੁਪਏ 250

ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

-----^----- 5 _ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ।
(1) 2? ITR 499.J.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕਿੱਤਾ ਗਿਆ ਨੀਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Translated by Jaswinder Singh